

Changemakers

30 innovatieve bedrijven tackelen de klimaatverandering

De drie oprichters van return2sender presenteren de hoes die tientallen tot honderden keren kan worden hergebruikt. © JONAS LAMPENS

Return2sender bant plastic rond palletten met herbruikbare wikkel

De voorbije weken gingen De Tijd en L'Echo op zoek naar de 30 Belgische bedrijven met de beste en veelbelovendste klimaat- en milieu-oplossingen, in lijn met de duurzaamheidsagenda die Europa tegen 2030 vooropstelt.

Tijdens een event op dinsdag 21 april worden twee van die bedrijven - een gevestigde waarde en een opkomende belofte - door een onafhankelijke jury onder leiding van professor Steven Van Passel, duurzaamheids-expert en vice-rector van de UAntwerpen, gelauwerd met een Changemaker Award.

Daarnaast kunnen lezers van De Tijd en L'Echo vanaf 4 april stemmen voor de publieksprijs. Tot begin april stellen we u de 30 genomineerden voor.

Changemakers Award is een initiatief van De Tijd en L'Echo, in samenwerking met BNP Paribas Fortis.

Meer info: tijd.be/dossiers/changemakers

De Gentse start-up return2sender wil wegwerpplastic uit de logistiek bannen. Met een herbruikbare hoes mikt het bedrijf op een enorme markt van honderden miljoenen palletten die vandaag nog met plasticfolie worden omwikkeld.

MARIE VAN OOST

Geen logistiek zonder palletten. In Europa circuleren naar schatting 700 tot 900 miljoen van de bekende europallets. Ze worden gebruikt voor het transport van de meest uiteenlopende producten: van bakken bier tot zakken cement. De grote meerderheid wordt volledig omwikkeld met een plastic stretchfolie om de lading te beveiligen. Dat leidt tot een grote hoop afval, want het plastic wordt bij aankomst nooit hergebruikt. Dat issue wil de Gentse start-up return2sender aanpakken met een herbruikbare hoes.

Het idee ontstond in 2023 bij Johan Bonner (51) en Adriaan Debruyne (56), die samen een consultancybureau runden rond circulaire economie en slim gebruik van materialen. 'Bij een voedingsbedrijf zagen we hoe palletten na een eenvoudige omstapeling opnieuw met plastic folie werden omwikkeld, soms om amper enkele meters verder te worden verplaatst', vertelt Bonner. 'Tegelijk zagen we daar een andere onbenutte afvalstroom: gebruikte 'big bags' van grondstoffen.'

Wat als je de big bag omgekeerd over de palletten heen trekt? Het resultaat werd de voorloper van wat vandaag het eerste product van return2sender is, een herbruikbare hoes die de naam Elvis kreeg. 'Toen ons prototype werd getest op een machine die een noodstop van een vrachtwagen simuleert, bleek de lading opvallend stabiel, beter zelfs dan met folie', zegt Bonner. 'Dat gaf ons het vertrouwen om er een bedrijf rond te bouwen.'

Daarvoor hadden ze wel iemand nodig die voltijds de schouders onder het project kon zetten, want zij hadden hun consultancybureau nog te runnen. Ze plaatsten een oproep op Facebook, waar Willem Walravens (36), die eerder mee het Gentse

Profiel Return2sender

- › **Activiteiten:** producent van herbruikbare hoezen voor palletten, een alternatief voor de plastic wikkelfolie.
- › **Locatie:** Gent.
- › **Oprichting:** in 2024 door Johan Bonner, Adriaan Debruyne en Willem Walravens.
- › **Omzet:** enkele duizenden euro's.
- › **Winst:** onbekend. Haalde vorig jaar 550.000 euro kapitaal op bij private investeerders.
- › **Werknemers:** 3.

techbedrijf QustomDot oprichtte, op reageerde. Intussen zit het consultancywerk in de koelkast en richt het drietal zich full-time op het uitbouwen van return2sender.

De activiteiten van de start-up staan nog in de kinderschoenen, maar de potentiële markt is enorm. 'In België alleen al zijn er jaarlijks zo'n 65 miljoen palletbewegingen', zegt Walravens. Return2sender mikt in eerste instantie op logistieke dienstverleners en productiebedrijven met interne transportstromen tussen sites. Daar kunnen de wikkels gemakkelijk terugkeren naar het beginpunt van de keten.

Het bedrijf verkocht tot nu toe iets meer dan honderd wikkels aan kleinere klanten, zoals brouwers, en aan enkele grotere industriële bedrijven. Op termijn is het de bedoeling te evolueren naar een dienstmodel waarbij klanten per gebruik betalen en return2sender de volledige kringloop van de wikkels organiseert en opvolgt.

Dat vergt wel een omslag in logistieke processen die vandaag volledig rond wegwerpplastic draaien. 'Bedrijven kopen geen product, maar een systeemverandering', zegt Walravens. 'Je moet aankoop, logistiek en transport allemaal meekrijgen.'

Om de eerste groei te financieren haalde het bedrijf eind vorig jaar 550.000 euro op bij private investeerders. Dat moet de ontwikkeling van het systeem en de eerste commerciële uitrol ondersteunen. De oprichters hopen tegen 2028 op grotere schaal te produceren.

SPG Dry Cooling koelt datacenters en elektriciteitscentrales zonder water

Het Brusselse bedrijf SPG Dry Cooling wil het gebruik van water voor de koeling van grote energie- en industriële installaties verminderen. 'Dankzij ons krijgen ook droge gebieden toegang tot grote hoeveelheden elektriciteit.'

FRANK DEREYMAEKER EN XAVIER ATTOUT

Datacenters, elektriciteitscentrales en andere industriële installaties verbruiken gigantische hoeveelheden water om hun servers en andere apparatuur te koelen. Dat is een van de gevolgen van onze steeds grotere behoefte aan energie. Een datacenter kan 3 tot 5 miljoen liter water per dag verbruiken. Dat is enorm belastend voor het milieu, terwijl wereldwijd conflicten woeden met water als inzet.

Om dat probleem aan te pakken, maakt SPG Dry Cooling gebruik van luchtcooling, wat de ecologische voetafdruk van energie-infrastructuur verkleint. 'We zijn gespecialiseerd in het ontwerpen van luchtkoelsystemen voor elektriciteitscentrales en industriële installaties, waardoor geen water meer nodig is', zegt Mahima Swarup, de directeur strategie bij SPG Dry Cooling.

De technologieën die SPG Dry Cooling heeft ontwikkeld, maken gebruik van omgevingslucht om de stoom uit de turbines te condenseren. Daardoor wordt niet alleen het waterverbruik, maar ook de warmteafvoer beperkt. Voor de energieproducenten, die in sommige regio's worden geconfronteerd met een beperkte toegang tot water, biedt die aanpak een uitweg.

Droge koeltechnologieën worden populairder in de sector van de datacenters. SPG onderzoekt hoe het verschil in efficiëntie met waterkoeling zo klein mogelijk kan maken. Bovendien bestaan er andere, concurrerende oplossingen, zoals liquid cooling, hybrid cooling en dampkoeling. Dat is een belangrijke markt, die wordt geraamd op 15 miljard euro en kan verdubbelen tegen 2030.

Profiel SPG Dry Cooling

- › **Activiteiten:** gespecialiseerd in koeltechnologieën voor energie- en industriële installaties, met een steeds grotere klemtoon op data-infrastructuur, waterstof en CO₂-afvang.
- › **Oprichting:** SPG Dry Cooling ontstond in 2003 uit de fusie tussen Hamon Dry Cooling en Balcke-Dürr, twee bedrijven die deel uitmaakten van het Amerikaanse industriële concern SPX Corporation. In 2016 werd SPG Dry Cooling overgenomen door de Indiase Paharpur Group.
- › **Locaties:** maatschappelijke zetel in Brussel, kantoren in Spanje, Zwitserland, de Verenigde Arabische Emiraten, Turkije, de Verenigde Staten en China.
- › **Omzet (2025):** 300 miljoen euro.
- › **Medewerkers:** 650, van wie een zestigtal in België.

De installaties van SPG Dry Cooling zijn goed voor meer dan 200.000 megawatt en bevinden zich verspreid over de hele wereld. Het bedrijf heeft projecten ontwikkeld in de Verenigde Staten, het Midden-Oosten en Azië - voornamelijk in gebieden waar de toegang tot water beperkt is. Ook in België gebruiken verschillende elektriciteitscentrales en industriële sites de technologie. 'Dankzij ons krijgen ook droge gebieden toegang tot grote hoeveelheden elektriciteit', zegt Thomas Louagie, verantwoordelijk voor de ontwikkeling van nieuwe markten bij SPG Dry Cooling. 'Bijna 80 procent van onze inkomsten is afkomstig uit elektriciteitscentrales. We willen de toepassingen diversifiëren, met een focus op datacenters.'

Mahima Swarup, de directeur strategie bij SPG Dry Cooling. © JAN A. STAIGER